

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 281, 356 ir 589 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:

Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 281, 356 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo pataisas paskatino dažnėjantys miestų želdinių naikinimo atvejai, kai juos neteisėtai šalina nekilnojamojo turto statytojai, kelininkai ir t.t., tačiau už šį pažeidimą atsiperka kelias dešimtis eurų siekiančiomis baudomis. Kai kuriais atvejais pažeidėjas gauna tik įspėjimą.

Aplinkosaugininkai šią problemą siūlo spręsti didinant baudas už neteisėtai išpjautus želdinius.

Miestų želdiniai itin svarbūs ne tik estetiniu požiūriu, bet ir dėl oro ir triukšmo taršą mažinančių savybių.

Lenkų mokslininkų tyrimas apie Krasinskių sodą Varšuvoje parodė, kad ten esantys 932 medžiai absorbuoja 267 kg teršalų (azoto dioksido, sieros dioksido ir kietųjų dalelių) per metus. Šios ekosistemų paslaugos vertė virš 6000 Eurų. Taip pat nustatyta, kad dideli medžiai, kurių lajos skersmuo siekia 14-15 metrų, gali absorbuoti 10 kartų daugiau teršalų nei maži medžiai. Kitas tyrimas parodė, kad Barselonos mieste esantys miesto medžiai sugeria virš 300 tonų teršalų ir to proceso ekonominė vertė yra beveik 2,5 mln. eurų. Tuo tarpu anglies dioksido absorbuojama virš 5000 tonų per metus, o to ekonominė vertė – virš 350 tūkst. eurų per metus.

Taip pat įrodyta, kad miesto želdiniai prisideda prie karščio salos efekto mažinimo, kai vasaros metu žymiai aukštesnę miestuose susidarantią oro temperatūrą sumažina medžiai.

Todėl, siekiant atgrasyti nuo neteisėto želdinių naikinimo ir žalojimo, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 281, 356 ir 589 straipsnių pakeitimu siūloma:

- a) numatyti didesnes baudas už neteisėtą želdinių naikinimą, neteisėtą želdynų statinių ir įrenginių gadinimą, naikinimą ar perkėlimą, taip pat saugotinių želdinių sunaikinimą ar sužalojimą;
- b) diferencijuoti baudų dydį, atsižvelgiant į sunaikinamų ar sužalojamų želdinių skaičių, o taip pat nusižengimo pakartojimą.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:

Seimo narys Linas Jonauskas.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai:

Šiuo metu Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 281 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad neteisėtas saugotinių želdinių naikinimas užtraukia baudą asmenims **nuo šešiasdešimt iki dviejų šimtų eurų** ir juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – **nuo aštuoniasdešimt iki trijų šimtų eurų**.

Taip pat minėto straipsnio 2 dalyje numatyta, kad neteisėtas želdinių naikinimas, neteisėtas želdynų statinių ir įrenginių gadinimas, naikinimas ar perkėlimas užtraukia **įspėjimą** arba baudą asmenims **nuo dvidešimt iki aštuoniasdešimt eurų** ir baudą juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – **nuo šešiasdešimt iki vieno šimto septyniasdešimt eurų**.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Siūloma pakeisti Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 281 straipsnį ir jame už neteisėtą želdinių sunaikinimą ar sužalojimą numatyti kur kas didesnę, nei galiojantis, baudų dydį, suvienodinti administracinę atsakomybę asmenims ir juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims, įtraukti administracinę atsakomybę už pakartotinai įvykdytus nusižengimus, o įstatymo nuostatose įtvirtinti, kad:

- 1) neteisėtas saugotinių želdinių naikinimas, **kai sunaikinama ar sužalojama ne daugiau kaip dešimt saugotinių želdinių**, užtraukia baudą **nuo trijų šimtų iki vieno tūkstančio penkių šimtų eurų**.

Administracinis nusižengimas, padarytas **pakartotinai**, užtraukia baudą nuo **penkių šimtų šešiasdešimt iki dviejų tūkstančių penkių šimtų eurų**.

- 2) neteisėtas saugotinių želdinių naikinimas, kai sunaikinama ar sužalojama **daugiau kaip dešimt, bet ne daugiau kaip dvidešimt penki saugotini želdiniai** užtraukia baudą nuo **penkių šimtų šešiasdešimt iki dviejų tūkstančių penkių šimtų eurų**. Administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai, užtraukia baudą **nuo vieno tūkstančio keturių šimtų iki keturių tūkstančių eurų**.

- 3) neteisėtas saugotinių želdinių naikinimas, kai sunaikinama ar sužalojama **daugiau kaip dvidešimt penki saugotini želdiniai** užtraukia baudą **nuo vieno tūkstančio keturių šimtų iki keturių tūkstančių eurų**.

Administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai, užtraukia baudą **nuo dviejų tūkstančių septynių šimtų iki šešių tūkstančių eurų**.

- 4) neteisėtas želdinių naikinimas, neteisėtas želdynų statinių ir įrenginių gadinimas, naikinimas ar perkėlimas užtraukia baudą nuo **vieno šimto penkiasdešimt iki trijų šimtų eurų**.

Taip pat, siekiant formaliai suderinti teisės normas, keičiami ir 356 straipsnis bei 589 straipsnio 49 punktą.

Tikimasi, kad didesnė administracinė atsakomybė už neteisėtą želdinių sunaikinimą ar sužalojimą atgrasins nuo pažeidimų.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Priėmus įstatymą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Priimtas įstatymo projektas neturės įtakos kriminogeninei situacijai.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Įstatymas neturės įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams:

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Priėmus įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija turės priimti šio Įstatymo projekto įgyvendinamuosius teisės aktus.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Įstatymo projektas parengtas laikantis nustatytų reikalavimų.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:

Įstatymo projektas neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti:

Priėmus įstatymo projektą Lietuvos Respublikos vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki 2022 m. gruodžio 31 d. turėtų priimti įgyvendinamuosius teisės aktus.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Įstatymui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

„Administracinių nusižengimų kodeksas“, „Miesto želdiniai“, „Miesto želdinių sunaikinimas“, „Miesto želdinių sužalojimas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Nėra.

Teikia

Seimo narys Linas Jonauskas